

<https://open.overheid.nl/documenten/ronl-96e7925d8ac5d416f4c4a922cce30f6346d82b7d/pdf>

Bovenste document is in zijn geheel opgeslagen op de schijf als PDF document.

<https://www.thuisonderwijs.nl/wettelijk/5onderb/>

Definitie van 'richting'

Onder 'richting' wordt in de praktijk verstaan: een godsdienst of levensovertuiging waarmee in principe een school zou kunnen worden gedreven binnen de Nederlandse onderwijswetgeving. Essentieel is dat de ouder kan stellen dat geen enkele school binnen redelijk bereikbare afstand de eigen levensovertuiging van de ouder actief uitdraagt in het onderwijs. De levensovertuiging kan daarbij ook niet-religieus van aard zijn.

Bedenkingen om andere redenen zijn, voor zover bekend, geen geldige grond voor vrijstelling. Bedenkingen die alleen bestaan uit de wens om het kind thuisonderwijs te geven of om het kind de vrijheid te geven om zelf te bepalen wat, waar en wanneer het leert, zijn een bezwaar tegen de *inrichting* en dus niet gericht tegen de *richting* van het onderwijs. Ze vormen daarom, op zichzelf genomen, geen geldige reden voor een richtingsbezwaar.

Toch hebben veel mensen die zichzelf niet snel tot een (vastomlijnde) richting bekennen, wel degelijk een sterke levensovertuiging. Er is dan vaak sprake van een kloof in levens- en mensvisie tussen thuis en school. Gewetensonderzoek is nodig om inzicht op te bouwen in de eigen levensvisie die aanleiding geeft tot deze kloof. Constatering van dat verschil in levensvisie maakt een beroep op artikel 5 onder b in principe wettig.

Het daadwerkelijk vermelden van de eigen levensovertuiging, bijvoorbeeld in de kennisgeving, is overigens niet aan te bevelen; de Nederlandse overheid is immers neutraal en het is niet aan haar om de levens- of geloofsovertuiging van burgers te beoordelen.

Hieronder een tekst van Zuidam:

<https://schoolmanagementtotaal.sdu.nl/node/120283>

De onderzoekspraktijk van leerplichtambtenaren

De leerplichtambtenaar kan nu in een wettelijke spagaat verkeren. De Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVG), die in 2018 van kracht is geworden, beschouwt 'persoonsgegevens waaruit religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken' namelijk als 'bijzondere persoonsgegevens', die speciale bescherming genieten.

De AVG verbiedt de verwerking van dergelijke persoonsgegevens, behoudens een wettelijke verplichting of een bijzondere vergunning. Zulke uitzonderingen gelden voor levensbeschouwelijke informatie niet voor leerplichtambtenaren en hun gemeenten. Zij zijn dan ook niet bevoegd toelichtingen van richtingbezwaren -- waaruit, aldus de Hoge Raad,

welomschreven religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen zouden moeten blijken -- te verwerken. Gemeenten hebben immers geen door de wet gegeven bevoegdheid voor verwerking van gegevens betreffende iemands levensbeschouwing, behoudens uitdrukkelijk gegeven toestemming van de persoon in kwestie.⁹ Die toestemming moet vrijelijk worden gegeven en de gegevens mogen niet worden overhandigd onder druk van óf alsnog afzien van het recht op uitoefening van richtingbezwaren, óf uitzicht op strafrechtelijke vervolging. Desondanks gebeurt dat ouders bijna overal in het land na indiening van een geldig vrijstellingsberoep. De leerplichtambtenaar voert dan vaak aan dat art. 8 lid 1 Lpw het indienen van een uitdrukkelijke toelichting van de richtingbezwaren vereist, terwijl dat artikellid in feite slechts de verklaring vereist dat zulke 'bedenkingen tegen de richting (...) bestaan'.¹⁰

9)

Autoriteit Persoonsgegevens:

<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/algemene-informatie-avg/mag-u-persoonsgegevens-verwerken#wat-verstaat-de-avg-onder-bijzondere-persoonsgegevens-6339>

Die toestemming moet vrijelijk worden gegeven en de gegevens mogen niet worden overhandigd onder druk van óf alsnog afzien van het recht op uitoefening van richtingbezwaren, óf uitzicht op strafrechtelijke vervolging. Desondanks gebeurt dat ouders bijna overal in het land na indiening van een geldig vrijstellingsberoep. De leerplichtambtenaar voert dan vaak aan dat art. 8 lid 1 Lpw het indienen van een uitdrukkelijke toelichting van de richtingbezwaren vereist, terwijl dat artikellid in feite slechts de verklaring vereist dat zulke 'bedenkingen tegen de richting (...) bestaan'.¹⁰

10)

Een voorbeeld hiervan, in een e-mail van een leerplichtambtenaar van de gemeente Amersfoort d.d. 27-1-2021: *"Beste mevrouw (...), De kennisgeving voor de vrijstelling op grond van artikel 5 onder b van de Leerplichtwet heb ik in goede orde ontvangen. Uw kennisgeving is alleen niet compleet en ik kan daarom de vrijstelling niet afgeven. De wet schrijft naast deze brief ter kennisgeving nog iets anders voor in artikel 8 lid 1 van de Leerplichtwet. Dit gaat om een verklaring waarin u de overwegende bedenkingen tegen de richting van het onderwijs uit op alle scholen binnen redelijke afstand van de woning. U krijgt tot uiterlijk (...) om een lijst te sturen van alle basisscholen binnen een straal van 6 km van uw woning met een verklaring waarin u per type onderwijs uitlegt wat de overwegende bedenkingen tegen de richting van het onderwijs van de scholen zijn. Zonder deze lijst kan ik de vrijstelling niet afgeven en dit betekent dat u verplicht bent u kind in te schrijven op een school."*